

ZLOČIN NA OVČARI II

Specijalni odjel Okružnog suda u Beogradu

Broj predmeta: K.V. br. 03/2005

Optužnica broj: Optužnicom Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, br. KTRZ 4/03,

Optužnica podignuta dana: 13. travnja 2005. godine

Kazneno djelo: ratni zločin protiv ratnih zarobljenika član 144 Krivičnoga zakona (KZ) SFRJ

Optuženi: Saša Radak

Optužba: Zamjenik tužioca za ratne zločine, Dušan Knežević

Branitelj optuženog: Advokat Dragan Mašić

Punomoćnici oštećenih: Nataša Kandić, Izvršna direktorica Fonda za humanitarno pravo (FHP), Dragoljub Todorović, odvjetnik FHP, Rajko Danilović, Nikola Barović i Slobodan Tomić po punomoći koje im je dalo Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske

Sudsko Vijeće: sudac Vesko Krstaić, predsjednik Vijeća, sutkinja Gordana Božilović – Petrović, članica Vijeća, sutkinja Vinka Beraha – Nikičević, članica Vijeća

Optužnica

Optužnicom Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, br. KTRZ 4/03, od 13. travnja 2005. godine, optuženomu Radak Saši stavlja se na teret da je, u vremenu od popodnevnih sati dana 20. studenoga do ranih jutarnjih sati dana 21. studenoga 1991. godine, na poljoprivrednom dobru Ovčara u Vukovaru, kao pripadnik dobrovoljačke jedinice koja je bila u sastavu bivše JNA, zajedno sa pripadnicima Teritorijalne obrane (TO) Vukovara Vujović Miroljubom, Vujanović Stankom, Đanković Miroslavom, Bulić Milanom, Mugoša Goranom, Zlatar Vujom, Perić Jovicom, Mađarac Predragom, Atanasijević Ivanom (tada Ivicom Husnikom), Vojnović Milanom, kao i pripadnicima dobrovoljačke jedinice "Leva Supoderica": Lančuzanin Milanom, Ljuboja Markom, Katić Slobodanom, Dragović Predragom, i s nekim nepoznatim osobama, ratne zarobljenike, koji su položili oružje pripadnicima bivše JNA, a koji su prethodno dovezeni autobusima iz vukovarske bolnice, ubijao, tjelesno ih povrijeđivao, nečovječno postupao prema njima na način kojim se vrijeđalo njihovo dostojanstvo. U formiranom špaliru udarao je ratne zarobljenike, nanoseći im tjelesne povrede, što je nastavio činiti i u hangaru. Kad su ratni zarobljenici popisani i traktorom odvezeni na Grabovo, oko 1 km udaljeno od Ovčare, u formiranom streljačkom vodu, pucao iz vatrenog oružja i strijeljao zarobljenike, kao i zadnju grupu od 10-tak zarobljenika, ispred hangara na Ovčari. Na taj način sudjelovao je u lišavanju života 200 osoba, od kojih su 192 osobe identificirane.

Izvještaj s rasprave

7. srpnja 2005. godine - čitanje optužnice i početak dokaznog postupka

Zamjenik Tužioca za ratne zločine Srbije, Dušan Knežević, pročitao je optužnicu.

Optuženi Saša Radak je izjavio da se ne osjeća krivim za djelo koje mu se pročitano optužnicom stavlja na teret, te da će iznijeti svoju obranu.

Obrana optuženika Saše Radaka

Optuženik je u obrani naveo da je u Vukovar došao kao dobrovoljac 20. listopada 1991. godine, zajedno sa četvoricom kolega iz Zemuna. Po dolasku, kapetan Radić im je rekao da formacijski pripadaju Gardijskoj brigadi i predao im motorolu na kojoj je šifra bila „Cetinje“. Tijekom borbi optuženik je upoznao Stanka Vujanovića, Nadu Kalabu i Miroslava Đankovića (optuženike za isti zločin u glavnom predmetu protiv 16 optuženika). Rekao je da su Vujanović i Đanković pripadali Teritorijalnoj obrani (TO) «Petrova gora».

Na Ovčari je bio dan prije odlaska iz Vukovara. To je bilo dana 19. studenoga 1991. godine. Sjedio je sa ostalima dobrovoljcima iz jedinice ispred kuće, gdje su bili smješteni, kada je došao njima nepoznat poručnik, pitao ih zašto nisu u preprati i naredio im da krenu osobnim vozilom za njim. Oko 14 sati je optuženik je, zajedno sa pokojnim Zoranom Maslakovićem (zvanim Kizom sa Karaburme) i Stojkom Kuzmanovićem, krenuo za poručnikom. Na farmi Ovčara, u hangarima, su vidjeli 300 do 400 ljudi, većinom civila. Optuženik je zajedno sa Kuzmanovićem pokušao ući hangar, no vojni policajci im to nisu dopustili. Kako nisu našli poručnika po čijoj su zapovijedi krenuli u prepratu, optuženik i Kuzmanović su, nakon najviše sat vremena, napustili Ovčaru i vratili se u Vukovar. Tek nakon nekoliko mjeseci saznao je što se dogodilo na Ovčari.

Optuženik je rekao, odgovarajući na pitanje članice Vijeća, je li mogao odbiti zapovijed poručnika o odlasku na Ovčaru, da je mogao odbiti zapovijed, no, tada bi ga uhitila Vojna policija. Rekao je da je Maslaković ostao na Ovčari, vidio ga je drugo jutro, kad su razdužili oružje. Na kraju, optuženik je rekao da sa svjedokom - suradnikom nije bio u lošim odnosima.

Odluka Vijeća za ratne zločine o isključivanju javnosti s dijela postupka

Vijeće je, temeljem odredbe člana 504. Zakonika o krivičnom postupku Srbije, donijelo odluku o isključivanju javnosti s dijela postupka u kome je iskaz dao svjedok - suradnik.

Svjedok -suradnik iskaz je dao 7. i 8. srpnja 2005. godine.

1. rujna 2005. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Svjedok Božo Latinović je rekao da je sam sudjelovao u strijeljanju hrvatskih zarobljenika, 20. studenoga 1991. godine, na lokalitetu Grabovo. Potvrdio je navode optužnice, rekao da je opt. Saša Radak bio u špaliru ispred hangara, da je u špaliru tukao zarobljenike.

Odvođenje zarobljenika iz vukovarske bolnice

Svjedok je 20. studenoga 1991. godine, poslije podne, čuo od Milana Bulića (protiv koga se vodi izdvojeni postupak za isto krivično djelo), da su zarobljenici iz vukovarske bolnice

prebačeni u krug kasarne. Kod kasarne je vidio pet, ili šest, autobusa sa zarobljenicima. Pored autobusa su bili Stanko Vujanović, Miroljub Vujović, Miroslav Đanković, Ivica Husnik, Đorđe Šošić, pokojni Mirko Vojnović i Milan Bulić. Nešto kasnije, istoga dana, autobusi sa zarobljenicima otišli su, u pratnji više civilnih vozila, u smjeru Negoslavaca. Ubrzo je stigla informacija da se zarobljenici prebacuju na Ovčaru. Svjedok je otišao na Ovčaru sa vodnikom Zoranom Stamatovićem i teritorijalcem Nikolom Dukićem.

Mučenje zarobljenika na Ovčari

Svjedok je na Ovčari vidio da zarobljenici prolaze kroz špalir, u kome je bilo 30-ak uniformiranih osoba koje ih tuku. Pokojni Mirko Vojnović-Čapalo, jedan oficir, Milan Bulić i Goran Mugoša pretresali su zarobljenike i oduzimali im sve vrijednosti. Među osobama u uniformi, u špaliru, prepoznao je optuženoga Sašu Radaka, te optuženike u glavnom predmetu: Predraga Milojevića, Predraga Dragovića i Miroslava Đankovića koji su tukli zarobljenike. Opt. Saša Radak, po sjećanju svjedoka, bio je s desne strane špalira, zajedno sa Miroslavom Đankovićem. Ispred hangara svjedok je vidio: Milana Lančuzanina, Stanka Vujanovića, Miroljuba Vujovića, Ivicu Husnika, Đorđa Šošića, Jovicu Kresovića, Nikolu Dukića i Dragicu Mastikosu.

Ispred hangara je tada bilo oko 300 ljudi. Nakon zarobljenika, u hangar su ušli i «teritorijalci» i vojnici. „Niko nije branio ulaz, mogao je ući ko god je hteo.“ «Teritorijalci» su najviše tukli zarobljenike: Damjana Samardžića, Josipa Zeljka i Marka Lucića, a ostale gotovo nitko nije tukao. U hangaru je svjedok vidio optužene: Sašu Radaka, Miroljuba Vujovića, Stanka Vujanovića, Ivicu Husnika, Đorđa Šošića, Jovicu Kresovića, Nikolu Dukića i Nadu Kalabu. Vidio je svjedoka - suradnika, koji je izveo jednog zarobljenika, navodno stranog novinara, za koga je kasnije čuo da ga je svjedok - suradnik ubio ispred hangara. Svjedok je vidio da su Nada Kalaba, svjedok -suradnik i pokojni Mirko Vojnović, izveli iz hangara jednog zarobljenika, Nade Kalabe prijeratnog šefa. Taj zarobljenik nije se vratio u hangar, ne zna tko ga je ubio. Svjedok je među zarobljenicima vidio tri žene: najmlađa je bila Ružica Markobašić, koju su ispred hangara šutali i šamarali.

Odvajanje zarobljenika

Kad je došla Vojna policija, dobrovoljci su morali napustiti hangar. Nakon toga zarobljenici su popisivani. Svjedoka i Jovicu Kresovića pozvao je oficir, Joca „Kafić“, u hangar, radi prepoznavanja zarobljenika. „Mi nismo ni slutili da će to biti streljanje“, rekao je svjedok. Svjedok je osobno odveo na stranu 6 - 7 osoba, za koje je znao da nisu sudjelovali u sukobima. Među njima bio je Igor Kačić, koji je imao 17-18 godina i Marko Jurišić.

Jedan dio zarobljenika izdvojili su Milan Lančuzanin i Stevan Zorić, a bilo je izdvojeno oko 30 osoba. Svjedok je mislio da će izdvojeni zarobljenici biti odvezeni u «Velepromet», a zarobljenici iz druge grupe, za koje se sumnjalo da su počinili zločine, da će biti odvezeni u zatvor u Srijemsku Mitrovicu. No, svi zarobljenici su strijeljani na Grabovu.

U jednom trenutku ispred hangara je došao traktor s prikolicom. Stanko Vujanović je ušao unutra i rekao da zarobljenici koji su izdvojeni uđu u prikolicu, biti će odvezeni u «Velepromet». Umjesto u «Velepromet», traktor je odveo zarobljenike na Grabov0. U pratnji traktora bilo je nekoliko osobnih vozila, a Stanko Vujanović je krenuo s prvom grupom zarobljenika.

Strijeljanje zarobljenika

Ubrzosu ispred hangara stigla dva oficira. Upozorili su Miroljuba Vujovića da im zarobljenici nisu predani da ih tuku i ubijaju. Miroljub Vujović im je odgovorio: „To je sad naša stvar“.

Traktor se brzo vratio prazan a sljedeća grupa od 30-ak zarobljenika, na isti način, odvezena je na Grabovo. Stanko Vujanović je bio u pratnji svake grupe zarobljenike. Svjedok je rekao kako je čuo da je , nakon prvog povratka s Grabova, Stanko Vujanović rekao: „Ove smo sve postreljali, tako će i ovi drugi da prođu.“ Sa Stankom Vujanovićem na Grabovo su stalno dolazili i odlazili Petar Ćirić i Slavko Nikolić, zvani „Pero i Slavko Cigan“. Nakon što je treća ili četvrta grupa odvezena, Jovica Kresović je pozvao svjedoka da krenu kao osiguranje u pratnju zarobljenika.

Na Grabovu je svjedok vidio: Stanka Vujanovića, „Peru i Slavka Cigana“, Nikolu Dukića, Predraga Milojevića, Dragicu Mastikosu, Zoran Dašića, „Topolu“, s druge strane Đorđa Šošića i Ivicu Husnika. „Između Husnika i Šošića ležao je jedan mlađi čovek. Šošić je u njega zabadao nož.“

Svjedok je vidio da su „Topola“ i Đorđe Šošić izvodili po pet do šest zarobljenika iz prikolice. Kad su došli do jame zarobljenicima je naredeno da legnu potrbuške. Osobe u streljačkom stroju strijeljale su te zarobljenike s udaljenosti od dva, do tri, metra. Dva zarobljenika su bacala tijela strijeljanih u iskopanu jamu, Predrag Milojević je s ruba jame pucao u zarobljenike koji su davali znakove života. Svjedok je u streljačkom vodu vidio Nikolu Dukića i Jovicu Kresovića. Priznao je da je i sam sudjelovao u strijeljanju jedne grupe od pet, do šest, zarobljenika, zajedno sa Ivicom Husnikom, Zoran Dašićem, „Perom i Slavkom Ciganom“ i Topolom. „To je Stanko naredio. On je stalno tamo stajao. Rečeno je da niko ne može otići sa rupe, a da ne puca“, rekao je svjedok. Svjedok je na Grabovu vidio vodnika Stamatovića, no, nije ga vidio u strijeljačkom stroju.

Svjedok se sjeća da je u posljednjoj grupi zarobljenika bila i Ružica Markobašić: molila je da je ne ubiju. Ubio ju je Zoran Dašić, pucajući joj u stomak. Nakon što je strijeljanje završeno, došao je bager i zatrpao jamu.

Svjedok je, nakon povratka na Ovčaru, u hangaru vidio još desetak zarobljenika. Ispred hangara vidio je Miroljuba Vujovića, Stanka Vujanovića, „Peru i Slavka Cigana“. Svjedok je otišao s Ovčare a kasnije je čuo da su ubijeni i zarobljenici u hangaru.

17. listopada 2005. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Svjedok Dragan Vezmarović, u vrijeme izvršenja zločina bio je komandir čete Vojne policije 80. motorizirane Kragujevačke brigade. Njegova jedinica bila je smještena u Negoslavicima, njegov neposredno nadređeni je bio načelnik sigurnosti Dragi Vukosavljević. Prije zarobljenika iz vukovarske bolnice, na Ovčari je bilo smješteno oko 200 pripadnika „Mitničkog bataljuna“ koji su, nakon jedne noći, prebačeni za Srijemsku Mitrovicu. Spisak ovih zarobljenika odnio je u Srijemsku Mitrovicu.

Nakon povratka u Negoslavce, u popodnevrim satima, dobio je informaciju da je na Ovčari nova grupa zarobljenika koju treba osigurati. Sa vojnim policajcima, iz njegove čete, otišao je na Ovčaru. Tamo su zatekli kaos. U hangaru je, pored zarobljenika, bilo puno ljudi u različitim uniformama. Svatko je činio što je htio. Svjedok je naredio da svi napuste hangar, unutra su ostali samo vojni policajci i zarobljenici, smješteni u kut hangara. Među «teritorijalcima» na Ovčari dvije osobe su se izdvajale po autoritetu. Jedan od njih je bio plav i zvao se „Mirko“, „odnosno Miroljub“, drugi je bio visok, crn i imao je karakterističan crni šešir.

Oko 22,00 sata, oficir Gardijske brigade, Borčo Karanfilov, naredio je svjedoku da povuče svoju jedinicu. Rekao mu je, da je dogovoreno, da se zarobljenici predaju TO Vukovara. Svjedok je s jedinicom napustio Ovčaru. Svjedok ne poznaje opt. Sašu Radaka, ne sjeća se da ga je kritične večeri vidio na Ovčari.

Svjedok Željko Sinobad, kao novinar, desetak dana prije prestanka borbi u Vukovaru, upoznao je opt. Sašu Radaka u Vukovaru. Svjedok je boravio u Vukovaru, bio je smješten u kući u kojoj je bila smještena jedinica „Cetinje“, gdje je upoznao pripadnike te jedinice i optuženika. Ostao je sa njima zato što su mu bili interesantni, želio je napisati novinarsku priču o njima. Svjedok je rekao da se jedinica zvala „Cetinje“, svi pripadnici te jedinice bili su iz Crne Gore.

9. studenoga 2005. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Svjedok obrane Rajko Drobniak rekao je da je, sa opt. Sašom Radak, Stojkom Kuzmanovićem, Zoranom Stošićem i Draganom Dašićem, otišao u Vukovar krajem listopada 1991. godine. U Vukovaru ih je dočekaio kapetan Radić i predao im motorolu koju su nosili optuženik, Stojko Kuzmanović i svjedok. Opt. Saša Radak imao je šljem na kojem je pisalo „Cetinje“. Na motoroli su imali šifru „Cetinje“.

Iz Vukovara su se vratili 21. studenoga 1991. godine, dva dana nakon prestanka borbi. Dana 20. studenoga 1991. godine, oko podneva, došao je jedan oficir i zapovijedio im da krenu u prepratu. Osobnim vozilom su krenuli: optuženik, Stojko Kuzmanović i pokojni Zoran Maslaković. Opt. Saša Radak i Stojko Kuzmanović vratili su se pred mrak, no, nisu pričali gdje su bili.

Svjedok Milorad Vojinović bio je komandant 80. motorizirane kragujevačke brigade. Kao i tijekom postupka u glavnom predmetu, svjedok je opisao osiguranje zarobljenih pripadnika „Mitničkog bataljuna“, osiguranje grupe civila, žena i djece na Ovčari. Rekao je da je to osiguranje bilo prije no što su na Ovčaru dovedeni zarobljenici iz vukovarske bolnice.

Opt. Sašu Radaka ne poznaje, ne sjeća se je li ga vidio na Ovčari. Čuo je za nadimak „Cetinje“ dan, ili dva, nakon ovog događaja.

Ponovio je da je Vukašin Premović vodio ratni dnevnik i operativno - taktički dnevnik kragujevačke brigade. Rekao je da je Premović bio dosta pedantan, uglavnom je sve zapisivao. Predsjednik Vijeća predočio je svjedoku da je u operativno - taktičkom dnevniku, za dan 20. studenoga 1991. godine, u 16:10 sati, upisano da je on (Milorad Vojinović) tražio da se na Ovčari odrede smjene starješina, četa Vojne policije i četa veze, zbog čuvanja nove grupe zarobljenika. Svjedok je potvrdio da je da je tražio pomoć, da je Premović to upisao „iz nestručnosti“.

Predsjednik Vijeća je, potom, predočio narednu bilješku, za dan 20. studenoga 1991. godine, u 22:35 sati, gdje piše da je iz rajona Ovčare povučeno osiguranje logora, u kome su zarobljenici, zato što su osiguranje preuzeli vukovarski «teritorijalci». Svjedok nije negirao točnost ovog navoda.

10. studenoga 2005. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Svjedok Jan Marček bio je komandant jedinice 80. motorizirane kragujevačke brigade, smještene na Ovčari. Ukratko je ponovio iskaz koji je dao na suđenju u glavnom predmetu, 27. studenoga 2004. godine. Promijenio je iskaz na način da je na današnjoj raspravi rekao da je njegova jedinica, od dolaska u Vukovar do 21. studenoga 1991. godine, bila potčinjena Gardijskoj brigadi.

Opt. Sašu Radaka ne poznaje, ne sjeća se je li ga vidio na Ovčari.

Rekao je da su mu, nakon javnog svjedočenja na suđenju u glavnom predmetu, ukinute zaštitne mjere, određene od Haškog tribunala.

Svjedok Dragi Vukosavljević bio je načelnik sigurnosti 80. motorizirane kragujevačke brigade. Nakon davanja iskaza na suđenju u glavnom predmetu, davao je iskaz haškim istražiteljima i oslobođen je čuvanja vojne tajne. Ponovio je svoj iskaz o događajima na Ovčarikoji je dao u glavnom predmetu, 24. studenoga 2004. godine.

Ne poznaje opt. Sašu Radaka, ne sjeća se je li ga vidio na Ovčari.

11. studenoga 2005. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Svjedok Ljubiša Vukašinović bio je pomoćnik načelnika sigurnosti Gardijske brigade. Vukovarska bolnica evakuirana je nakon prestanka borbi u Vukovaru. Njegov zadatak je bio pripremiti evakuaciju izdvojenih osoba iz bolnice u kasarnu. Prva grup od 100, do 150, osoba, odvezena je u tri autobusa u kasarnu, oko 10,00 sati. U krugu kasarne je, po svjedokovim riječima, bilo dosta pripadnika TO koji su burno reagirali, pokazivali namjeru obračuna sa zarobljenicima. Kapetan Predojević i svjedok spriječili su incidente. Svjedok je dobio spisak sa imenima 20-ak osoba koje je vratio u bolnicu. Šljivančanin je te zarobljenike pustio, jer je osoblje bolnice garantiralo da oni nemaju nikakve veze sa zločinima. Nakon toga, svjedok je sve ostale zarobljenike iz bolnice, u tri ili četiri autobusa, prebacio u kasarnu.

U kasarni je dobio informaciju od kapetana Predojevića da je komandant naredio prevoženje zarobljenika na Ovčaru, te da je prva grupa zarobljenika već tamo odvezena. Svjedok je ponovio iskaz sa suđenja u glavnom predmetu, 16. prosinca 2004. godine, opisao šta se događalo na Ovčari tijekom njegova boravka. Međutim, za razliku od toga iskaza, kada je rekao da nije imao ikakvu podršku od Miroljuba Vujovića, Stanka Vujanovića i Milana Lančuzanina u uspostavljanju reda u hangaru, sada je svjedok rekao da mu je Miroljub Vujović pomogao i da je utjecao na «teritorijalce» da napuste hangar i ne tuku zarobljenike.

Svjedok ne poznaje opt. Sašu Radaka, ne sjeća se je li ga vidio kritične večeri na Ovčari.

Svjedok Borče Karanfilov bio je referent sigurnosti u Gardijskoj brigadi. Ponovio je iskaz koji je dao na suđenju u glavnom predmetu, 23. studenoga 2004. godine.

Vijeće za ratne zločine pribavilo je tekst autora Željka Sinobada, novinara, od 11. studenoga 1991. godine, u kojem se navodi da je optuženik bio komandant grupe „Cetinje“. Predsjednik Vijeća zatražio je od optuženika komentar u svezi navedene tvrdnje u članku. Optuženik Saša Radak je rekao da se hrabro borio i spasio mnoge ljude. Ponovio je da nije bio komandant grupe „Cetinje“.

17. siječnja 2006. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Odluka Vijeća o prijedlogu za spajanje predmeta

Vijeće za ratne zločine **nije prihvatilo prijedlog** Tužilaštva za ratne zločine, da se predmet opt. Saše Radaka spoji sa glavnim predmetom «Ovčara».

Vijeće je donijelo rješenje kojim je odlučilo da se pročitaju iskazi određenih svjedoka s toga suđenja.

Pročitani su iskazi svjedoka: Slobodana Ciganovića, Darka Fota, Dušana Jakšića, Ilije Galovića, Milana Filipovića, Siniše Lakića, Mihajla Kataline, Jovana Dulovića, Emila Čakalića, Dragutina Berghofera, Radeta Bakića, Nikole Dukića, Predraga Šapića, Novice Trifunovića, Mirka Gavrilovića i Miodraga Panića, iskazi iz vojnog spisa Mileta Mrkšića, Veselina Šljivančanina i Miroslava Radića, iskazi iz istrage Gorana Hadžića, Žarka Kojića i Zdenka Novaka, iskaz svjedoka Milorada Vojnovića od 14. novembra 2005. godine.

Dokaznom materijalu su priključeni snimci informativnih emisija Radiotelevizije Srbije (RTS): "Dnevnikov dodatak" od 19. studenoga 1991. godine i „Specijalna emisija“ od 20. studenoga 1991. godine, snimak intervjua sa Goranom Hadžićem, u Šidu, od 20. studenoga 1991. godine.

Vijeće je donijelo rješenje da će se u nastavku dokaznog postupka saslušati optuženici iz glavnog predmeta «Ovčara», s obzirom da su oni u optužnici navedeni kao suizvršitelji zločina na Ovčari sa opt. Sašom Radakom.

3. travnja 2006. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Izveštaj: Veselinka Kastratović, Centar za mir Osijek

U nastavku dokaznog postupka saslušani su kao svjedoci Miroljub Vujović, Stanko Vujanović, Milan Lančuzanin i Jovica Perić, osuđeni za isto kazneno djelo u glavnom predmetu.

Predsjednik Vijeća upoznao je svjedoke s njihovim zakonskim pravima i obvezama, te im pojasnio da, zbog činjenice da su u drugom kaznenom postupku optuženi za isti kazneno - pravni događaj, neće polagati prisegu kao ostali svjedoci.

Svjedok Miroljub Vujović, komentirao je kazneni postupak u kojemu je proglašen krivim i izrečena mu je kazna zatvora. Navodio je dijelove svoje obrane - da Teritorijalna obrana Vukovara u to vrijeme nije postojala ni funkcionirala, u gradu je bila JNA, 80. motorizirana jedinica iz Kragujevca, čiji komandant je bio i komandant grada.

Predsjednik Vijeća je u dva navrata opomenuo svjedoka Miroljuba Vujovića zbog njegova ponašanja i komentiranja presude u kaznenom postupku u kojemu je proglašen krivim.

Svjedok je za optuženoga Sašu Radaka rekao da je došao u Vukovar desetak dana prije njegova ranjavanja i da je bio vojnik kod kapetana Radića, u jednoj jurišnoj grupi. Na Ovčari, 19. studenoga 1991. godine nije vidio optuženika.

Svjedok Stanko Vujanović je ponovio navode iz obrane u glavnom predmetu vezano za vrijeme formiranja TO te uloge Duašana Jakšića, Miroljuba Vujovića i svjedokove u zapovijedanju s TO.

Svjedok izjavljuje da je bio na Ovčari 19. studenoga 1991. godine te da tamo nije vidio optuženoga Sašu Radaka. U ratu ga je vidio jednom ili dva puta.

Svjedok Milan Lančuzanin, zvani «Kameni» je komentirao je: «Da ste slušali svedoke ne bi ni doneli takvu presudu». Predsjednik Vijeća ga je upozorio da će imati prigodu komentirati presudu kada za to bude vrijeme.

Svjedok je ponovio navode iz obrane u glavnom predmetu. Bio je zapovjednik dobrovoljačkog odreda «Leva supoderica». Njegov zamjenik je bio Predrag Milojević, zvani «Kinez». Jurišne grupe u njegovu odredu formirane su po potrebi. Zadatke su dobivali od Tešića, a Radića je poštovao kao aktivnog oficira.

TO Vukovar, nakon što je Merčep došao u TO, podijelila se na hrvatsku i srpsku. Nakon pogibije zapovjednika TO Vukovar, na to mjesto dolazi Dušan Jakšić. Jednu grupu u TO vodio je Stanko Vujanović, jednu Miroljub Vujović, jednu Siniša Fot. On je trebao doći na mjesto poginulog Fota, no, odbio je to i priključio se JNA. Miroljub Vujović i Stanko Vujanović postali su komandant i zamjenik TO par dana prije pada Vukovara.

Na Ovčari je bio 20. studenoga 1991. godine. Optuženoga Sašu Radaka ne poznaje. Zna da je kod kapetana Radića postojala dobrovoljačka grupa.

Svjedok Jovica Perić je rekao da se u Vukovar vratio par dana prije pada Vukovara. Radio je u kuhinji na Petrovoj gori. Ne poznaje optuženoga Sašu Rada. Vidio ga je prvi put u sudnici, kada je optuženik davao iskaz, u svojstvu svjedoka, u postupku u kojemu je Perić proglašen krivim. Potvrdio je da je bio na Ovčari, gdje je tražio snahine roditelje. U hangaru nije vidio da netko tuče zarobljenike.

4. travnja 2006. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Izveštaj: Veselinka Kastratović, Centar za mir Osijek

U nastavku dokaznog postupka saslušani su kao svejdoci Ivan Atanasijević, Milan Vojnović, Predrag Milojević i Nada Kalaba, osuđeni za isto kazneno djelo u glavnom predmetu.

Svjedok Ivan Atanasijević je ostao pri svom iskazu, izmijenjenoj obrani, od 15. studenoga 2005. godine. Navečer, oko 20,00, 19. studenoga 1991. godine je otišao na Ovčaru tražiti brata. Ponovio je priču o svom sudjelovanju u ubojstvu jednog zarobljenika kod masovne grobnice na Grabovu, naglašavajući da je bio natjeran da, kao Hrvat, puca «u svoje».

Optuženoga Sašu Radaka ne poznaje.

Svjedok Milan Vojnović navodi da je na Ovčari bio 19. studenoga 1991. godine. Išao je tražiti kćerku i zeta.

Optuženoga Sašu Radaka ne poznaje. Prvi put ga je vidio u sudnici, kad je optuženik došao svjedočiti u postupku u kojemu je svjedok proglašen krivim i osuđen.

Svjedok Predrag Milojević je u jesen 1991. godine bio je zapovjednik jurišnog odreda u odredu «Leva Supoderica», koja je bila u sastavu treće čete kapetana Miroslava Radića.

Na Ovčari je bio 19. studenoga 1991. godine.

Optuženoga Sašu Radaka ne poznaje. Čuo je i sreo jednog Sašu Radaka u Vukovaru, ali lik toga čovjeka je bio drugačiji od lika optuženika. «Cetinje» je čuo pred kraj rata u Vukovaru, kada je u trosatnoj akciji palo Milovo Brdo. Bilo je to 15. studenoga 1991. godine. Čuo je za dvije osobe nadimkom «Cetinje», dvije osobe nadimkom «Đetić», dvije osobe nadimkom «Avetinja».

Svjedokinja Nada Kalaba izjavljuje da je bila na Ovčari 19. studenoga 1991. godine. Na Ovčaru je otišla sa Elvirom Hadžićem slučajno. Kod hangara je vidjela Bulidžu, Đankovića, Dukića, Perića, Savić Miroslava, Aleksandra Obradovića, «Čapala» i Latinovića. Prišao joj je svjedok - suradnik i hvalio se plijenom: kožnom jaknom, čizmama i malim sjajnim pištoljem. Vidjela je radnog kolegu, Josipa Batarela, sa kojim je pričala i pokušala mu pomoći. Svjedok - suradnik je odveo njezinog kolegu, rekavši joj da će ga «.... specijalac obraditi». Nakon toga se sa Hadžićem vratila u Vukovar.

Nikada nije upoznala optuženoga Sašu Radaka. Ne sjeća se da ga je vidjela kod svoje kuće u Vukovaru. Predsjednik Vijeća predočio joj je iskaz optuženoga Saše Radaka, koji se sjeća svjedokinje. Često je dolazio u štab kapetana Miroslava Radića, koji je bio smješten u kući Stanka Vujanovića.

5. travnja 2006. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Izveštaj: Veselinka Kastratović, Centar za mir Osijek

U nastavku dokaznog postupka saslušani su kao svejdoci Predrag Dragović, Predrag Mađarac, Marko Ljuboja i Goran Mugoša, osuđeni za isto kazneno djelo u glavnom predmetu.

Svjedok Predrag Dragović je rekao: «Ne želim ništa da ti govorim, jer tebe istina ne interesuje». Nakon što ga je Predsjednik Vijeća više puta upozorio na obvezu svjedočenja, te nakon što ga je upozorio da se ne može obraćati Predsjedniku Vijeća sa «ti», svjedok je rekao: «Dok god si ti Predsednik Veća, tebi ne želim dati iskaz». Rekao je da poštuje instituciju Predsjednika Vijeća, no, suca Veska Krstaića, obraćajući mu se isključivo s «ti», ne poštuje.

Predsjednik Vijeća donio je Rješenje, kojim svjedoka kažnjava novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 din, radi uskrate svjedočenja.

Nakon toga svjedok je ponovio da ne želi svjedočiti.

Svjedok Predrag Mađarac ne poznaje optuženoga Sašu Radaka. U jesen 1991. godine bio je, nakon mobilizacije i ranjavanja, raspoređen u pozadinsku jedinicu, čiji zapovjednik je bio Galović Ilija. Pozadinska jedinica je pripadala bivšoj JNA. Na Ovčari nije bio. Za nadimak «Cetinje» nije čuo.

Svjedok Marko Ljuboja je jesen 1991. godine bio je u sastavu dobrovoljačkog odreda «Leva Supoderica». Bio je na Ovčari, ulazio je u hangar da bi vidio hrvatske vojnike protiv kojih je ratovao. Ponovio je navode iz svoje odbrane u glavnom predmetu.

Ne poznaje optuženog Sašu Radaka. Na frontu je čuo to ime ali osobu nije nikada upoznao. Čuo je i za nadimak «Cetinje», no, ne zna radi li se o grupi ljudi iz toga mjesta, ili šifri na motoroli. Pred hangarom nije čuo da netko nekoga zove «Cetinje».

Svjedok Goran Mugoša, u jesen 1991. godine, bio je pri štabu TO u «Veleprometu». Sudjelovao je u borbama. Na Ovčari je bio 20. studenoga 1991. godine, išao je tražiti drugoga brata. Kako je bio je u uniformi vojne policije, jedan mu je oficir bivše JNA, čijeg se imena ne sjeća, rekao da vrši pretragu zarobljenika. On i Milan Bulić vršili su pretragu zarobljenika koji su izlazili iz autobusa. Od svih zarobljenika je oduzimao novac, dokumente, zlato, jakne. Nije vidio špalir, jer mu je bio iza leđa. Vidio je da je bilo šamaranja, ali on osobno nikoga nije tukao. Nije ulazio u hangar, stoga ne zna je li netko nekoga tukao. Na Ovčari je vidio Stanka Vujanovića, svjedoka - suradnika.

Optuženoga Sašu Radaka ne poznaje, vidio ga je prvi put kad je optuženik svjedočio u postupku u kojemu je svjedok proglašen krivim i osuđen. Nadimak «Đetić» je čuo tada, tijekom rata, no, nadimak «Cetinje» nije čuo.

Komentar monitorice

Uglavnom su svi svjedoci, koji su optuženi za isti kazneno-pravni događaj, ponovili svoje iskaze, koje su dali i tijekom istrage i glavne rasprave u postupku, u kojemu su bili optuženici.

15. svibnja 2006. godine - dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Izveštaj: Veselinka Kastratović, Centar za mir Osijek

Odluka sudskog Vijeća o dokaznim prijedlozima

Vijeće je rješenjem odbilo prijedlog obrane optuženika da se kao svjedok sasluša Dragan Radić, brat kapetana Miroslava Radića jer predloženi svjedok nema neposrednih saznanja o događaju koji je predmet ove optužnice.

Branitelj optuženoga Saše Radaka predložio je izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka Miroslava Radića a koji se nalazi u pritvorskoj jedinici Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu. Njegovim svjedočenjem ima namjeru osporiti iskaz i vjerodostojnost svjedoka suradnika br. I.

Nakon vijećanja i glasovanja Vijeće je donijelo rješenje kojim je usvojilo dokazni prijedlog o saslušanju svjedoka Miroslav Radić. Predsjednik Vijeća predočio je strankama da se, u osnovnom predmetu za zločina na Ovčari, već predlagalo saslušanje haških optuženika Mrkšića, Radića i Šljivančanina, a da su ovi to odbili. No, kako je od tada prošlo više od godinu dana, a prijedlog za saslušanje kapetana Miroslava Radića, kao svjedoka, je sada postavila obrana optuženoga Saše Radaka, ponovo će se uspostaviti veza sa Tribunalom u Haagu. Predsjednik Vijeća također je pojasnio da haaške optuženike, a predložene kao svjedoke, nitko ne može natjerati da daju svoj iskaz kao svjedoci, te samo ako oni na to pristanu izvest će se dokaz njihovim saslušanjem. Tada će se sa Haagom dogovoriti tehničkih uvjeti za uzimanje iskaza video - linkom, što zahtijeva stanovito vrijeme.

6. rujna 2006. godine - objava presude

Izveštaj: Sandra Orlović, FHP Beograd

Objava presude

Predsjednik Vijeća za ratne zločine, sudac Vesko Krstajić, pročitao je presudu kojom je **opt. Saša Radak proglašen krivim za krivično djelo ratnoga zločina protiv ratnih zarobljenika**, iz članka 144. KZ SFRJ, jer je tijekom dokaznog postupka utvrđeno da je optuženik, na poljoprivrednom dobru Ovčara, u noći između 20. i 21. studenoga 1991. godine, kao pripadnik dobrovoljačke jedinice u sastavu bivše JNA, aktivno sudjelovao u mučenju a zatim i ubijanju 200 ratnih zarobljenika. Optuženik je osuđen **nepravomoćnom presudom na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.**

U obrazloženju presude, Predsjednik Vijeća je rekao da je u dokaznom postupku **utvrđeno** da je u kritično vrijeme, na teritoriji Vukovara, trajao oružani sukob između bivše JNA, s jedne, i hrvatskih snaga, koje su činile policija i dragovoljačke jedinice, s druge strane. Taj sukob je okončan predajom „Mitničkog bataljuna“ pripadnicima JNA, 17/18. studenoga 1991. godine. Jedan dio hrvatskih snaga sklonio se u vukovarsku bolnicu. Nakon odluke komande JNA da se zarobljenici predaju u nadležnost organima tzv. „SAO Krajina“, dana 20. studenoga 1991. godine, 6 autobusa sa zarobljenicima iz vukovarske bolnice odvezeno je na poljoprivredno dobro Ovčara. Zarobljenici su do hangara prolazili kroz špalir sačinjen od pripadnika TO Vukovar. Oduzeti su im svi osobni dokumenti i stvari, što je ukazivalo na moguću sudbinu zarobljenika. Kasnije te večeri, zarobljenici su izvođeni iz hangara i traktorom, u grupama od 20-tak, odvoženi do lokaliteta Grabovo, gdje su strijeljani. Jedna grupe je strijeljana u samoj blizini hangara. Predsjednik Vijeća je rekao da su dva svjedoka (od kojih je jedan bio svjedok -suradnik) svjedočila o sudjelovanju opt. Saše Radaka u tuči zarobljenika u špaliru, te u strijeljačkom vodu.

Zapažanja promatrača

Tijekom izricanja presude opt. Saša Radak cinično je aplaudirao, a potom vrijeđao Predsjednika Vijeća za ratne zločine, nazivajući ga „klošarom“. Predsjednik Vijeća je udaljio optuženika iz sudnice. Nakon toga, optuženikov branitelj je napustio suđenje.